I. évfolyam. 38. szám. Alsó-Lendván, 1889. szept. 29-én.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben házhoz hordva és vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 4.—
Félévre . . . . 2.—
Negyedévre . . . 1.—
Egy szám ára . .10

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:
3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél soronkint 6 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyílttér petitsora 10 kr.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Kanizsai utcza hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐK:
PATAKY KÁLMÁN és VACHOTT KÁROLY.
Kiadó és laptulajdonos: Farkas János.

KIADÓHIVATAL:
Főutcza hová az előfizetések és a lap szét küldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

Polgáriskolánk érdekében.

(III. közlemény.)

Hogy az »Alsó-Lendvai Hiradó« 36. számában kifejezett igéretemet beváltsam, ez alkalommal ama körülményre vonatkozó nézetemet vagyok bátor az erdekelődők becses birálata alá bocsájtani, hogy polgáriskolánk mellé népessé tétele tekintetéből mily iparág volna csatolandó.

Én azt hiszem, hogy eme iskolánkhoz csatolandó iparágnak olyannak kell lenni, mely — azonkívül, hogy a közszükséglet kielégitését is eszközli, — egyszersmind a növendékek által elsajátitható szakismeret által intézetünk népesedését is előmozditsa; illetőleg az életbe léptetendő iparág oktatásával oda kell hatni, hogy a gyakorlati élet kivánalmait tekintetbe vevén, a kellő szakismeret megszerezhetése folytán növendékeink minél mohóbb vágygyal s mi nél többen cultiválhassák azt. Ha pedig ama czélunkat akarjuk elérni, hogy tanitványaink olynemü táplálékul használhassák e körülményt, mely intézetünk benépesitését, s igy annak életképessé tétele folytán beállott megizmosodását is eszközölje, ezen iparág kiválasztása nagyon is megfontolandó.

De ha a vidékünkön lévő polgáriskolák szervezetét megvizsgáljuk, a körülmény szülte tények fogják megadni a választ arra: »mily iparág csatolandó polgáriskolánk mellé?« Mert, ha megyénk székvárosában levő polgáriskolát szemügyre veszszük, azt tapasztaljuk, hogy az a kereskedelmi szaktanfolyamon kivül müasztalos s esztergályos műhelylyel van egybekapcsolva; s ha a tőlünk nem messze fekvő szombathelyi polgáriskolát tekintjük, azt kereskedelmi tanfolyamon kivül műlakatos iparta-műhelylyel látjuk összekötve; s igy habár mindkét intézetet a szaktanfolyam életbe léptetése tette is oly népessé, iskolánknál e szaktanfolyamok egyike se léptethető életbe emlitett városok közelsége miatt. Sőt a gazdászati szakoktatás életbe léptetése se volna helyzetünkből kifolyólag intézetünkre nézve előnyös; mert, mellőzve e szakoktatás méregdrágaságát, mi e tekintetben a tőlünk nem messze fekvő keszthelyi gazdasági intézettel nem versenyez hetnénk.

Mily szaktanfolyam volna hát iskolánk mellé csatolandó? fogják sokan kérdeni. A gyagiparoktatás! Ily szaktanfolyam való nekünk!! Ez felel meg legin kább a mi viszonyainknak!!!

Mert gazdálkodó polgárokat képez Keszthely; kereskedőket Szombathely s Zala-Egerszeg stb.; lakatos, asztalos, esztergályos stb. iparosokat képez számos iskola. Tehát azért kell nekünk az agyagipariskolát életbe léptetnünk, hogy ily szakismeret elnyerése miatt intézetünket messze vidékről is fölkeressék. Én erősen hiszem, hogy emlitett iparág életbe léptetése esetén Tolna s Baranyamegyékből is számos növendéket kapunk, mert itt az agyagipar nagyban cultiváltatik.

De eme intézetünk benépesitését előmozditó czél elérésén kivül még a helyzet által is kényszeritve vagyunk erre. Mert ki kételkedik azon, hogy talajviszonyainkból kifolyólag vidékünkön már rég meghonosodott eme iparág még mindig csak primitiv módon gyakoroltatik?? Mily sokan vannak pedig szomszédunkbeli községekben olyanok, kik — mert eme iparággal való foglalkozás nem sok költséggel jár — ezzel keresik élelmüket?! Hogy ízlés és csin nélküli készitményeiket oly olcsón árusitják el, annak okát abban látom, mert a vidékünkön bőven található agyag igen olcsón szerezhető meg. Eme figyelmen kivül nem hagyhatós ez okból fölsorolt tények eléggé indokolják, miért kell nekünk csak az agyagipar oktatás. Ha pedig iskolánk is közreműködni akar a polgáriskolák elé tüzött ama czél elérésében, hogy a polgári elem müvelődését, izlésének finomodását előmozditsa, nemde hazafiui kötelességünk, hogy eme vidékünkön még pangásban levő iparnak tőlünk telhetőleg minél nagyobb lendületet adjunk, s ennek finomodását szakszerü oktatás által is előmozditsuk?!

Iskolánk pedig ezt annál inkább teheti, mert emlitett iparág életbe léptetése az állam által alkalmazott tanerőn kivül — néhány korong s agyag beszerzése folytán vajmi kevés költséget okoz.

Ily kedvező körülmények által lévén sarkalva emlitett terv megvalósitásában, azt hiszem, hogy intézetünket fentartó hatóságre e fiatal gazdag világfinak, ily kopott vagyontalan, vövid látó s élte delén lévő ügyvéd ellenében?

Vincze e kérdést többször veté fel magában az nap, de most nem jutott eszébe. Most csak azt látá, hogy Tolnay bagyadtan hetegen néz ki.

»Egy fehér kendő az ágon?« kérdé Vincze.

»Igen, egy fehér kendő az ágon,« ismétlé Tolnay.

»S midőn azt elérem, merre kell fordulni?«

Tolnay e perczben az előtte alló férfi arczába tekintett, s látá hogy az mily nyilt gyanutalan arczczal várja szavait. Fogait összeszoritá.

»Ha oda érkezik, forduljon, — itt elhallgatott, hallgatott egy másod perczig, — végre folytatá: — »forduljon egyenesen balra.«

»Balra, köszönöm,« mondá Vincze udvariasan.

Tolnay nem válaszolt. Néma állt várva, mig a másik eltávozik látköréből, oly csöndesen állt hogy lélekzete is alig volt észrevehető. De nem szánalom volt az mit e perczben érzett, hanem dühös féltékenység.

Pár perczig helyén maradt, azután megfordult, s a bokrokon keresztül vissza felé vette utját — futott mintha kergetnék, s mintha dijat kapna azért hogy mielőbb hagyja el e helyet.

Vincze csöndesen haladt előre a jelt keresve. Alig haladt husz lépést, midőn megpillantá a fán. A jel ugy fehérlett, hogy még rövidlátó ember sem tévesztheté el. Ugy nézett ki a fán a hold kétes fényében mint valamely fehér virág. De bár a hold a jelt fényesen megvilágitá a talaj az ügyvéd lábai alatt árnyékban maradt, s nem látá hová lép.

Egy perczig megállt a jelt vizsgálva azután Tolnay utasitását követve gyanutlanul, vakon, egyenesen balra fordult.

A rejtély.

Minden össze volt már csomagolva, az ételes kosár rendbe hozva, nem hiányzott más a haza indulashoz, mint hogy a két eltávozott uti társ vissza jöjjön. A társaság türelmetlenkedni kezdett s alkalmi észrevételek tétettek.

»Három percz odáig,« mondá mr. Howard elővéve óráját, »három percz vissza s három az ott időzés, ez összesen kilencz percz s már tiz percz óta oda vannak,«

»Talán lassan indulhatnánk« vélé Kurt.

»Nem« viszonzá Margit; »meg kell őket várnunk,«

»Jönnek már,« mondá a vezető.

Mr. Howard visszatevé óráját zsebébe s a közelgő léptekre figyelt.

»Ezek talán egyatalán nem is látták az üreget,« mondá kedvetlenül »hiszen egészen ellenkező oldalról jönnek.«

»No ez becsületére válik a mi jelzésünknek,« mondá Kurt, bizonyosan eltévesztették az utat.

»Én is azt hiszem,« viszonzá mr. Howard élénken, »egész tuczat fát kellett volna megigyezni.«

Mialatt igy társalogtak, a léptek mindig közelebb hangzának, s Tolnay arcza látható lőn a holdfényben.

»Halló! mi az?« kiálta mr. Howard »Hová lett Dr Komers«

TÁRCZA.

»A Hercules vize« czimü regényből.

Angolból forditotta: Vachott Károly.

Gaura-Draculini.

(Folytatás.)

Egy tisztás holdvilágos helyen állottak s Vincze ugy tapasztalá szemüvegén keresztül, hogy soha sem látott még oly sápadt emberi arczot, mint Tolnayé.

»Beteg ön?« kérdé elfeledve minden keserüségét, csupán részvétet érezve iránta. Kinyujtá kezét Tolnay felé, de István hevesen lökte el, mintha irtóznék érintésétől.

»Igen — nem; nem tudom, — talán beteg vagyok, vagy talán csak fáradt. Nem megyek tovább. Maga is megtalálhatja, alig vagyunk tőle ötven lépésnyire.«

»Ne is fárassza magát,« viszonzá Vincze szokott udvariasságával. Egyedül is megtalálom bizonyosan, ha megmondja a jelt.»

»Egy fehér kendő van az ágra kötve,« mondá Tolnay csöndesen, s oly áthatóag s mereven nézett Komersre, hogy Vincze elbámult, s nem tudá e tekintetet mire vélni.

E napon többször történt már, hogy Vincze e tekintettel találkozott, s mindig megzavará őt annak kifejezése. A gyülöletett látá ugyan belőle kisugárzani, de volt még abban más is mit meg magyarázni nem vala képes. Talán féltékenység? De az Isten szerelmiért, mi oka lehet féltékenységre?

Vincze e kérdést szüntelen vető fel magában s ugy látá, hogy Tolnay bagyadtan hetegen néz ki.

»Egy fehér kendő az ágon?« kérdé Vincze.

»Igen, egy fehér kendő az ágon,« ismétlé Tolnay.

»S midőn azt elérem, merre kell fordulni?«

Tolnay e perczben az előtte alló férfi arczába tekintett, s látá hogy az mily nyilt gyanutalan arczczal várja szavait. Fogait összeszoritá.

»Ha oda érkezik, forduljon, — itt elhallgatott, hallgatott egy másod perczig, — végre folytatá: — »forduljon egyenesen balra.«

»Balra, köszönöm,« mondá Vincze udvariasan.

Tolnay nem válaszolt. Néma állt várva, mig a másik eltávozik látköréből, oly csöndesen állt hogy lélekzete is alig volt észrevehető. De nem szánalom volt az mit e perczben érzett, hanem dühös féltékenység.

Pár perczig helyén maradt, azután megfordult, s a bokrokon keresztül vissza felé vette utját — futott mintha kergetnék, s mintha dijat kapna azért hogy mielőbb hagyja el e helyet.

Vincze csöndesen haladt előre a jelt keresve. Alig haladt husz lépést, midőn megpillantá a fán. A jel ugy fehérlett, hogy még rövidlátó ember sem tévesztheté el. Ugy nézett ki a fán a hold kétes fényében mint valamely fehér virág. De bár a hold a jelt fényesen megvilágitá a talaj az ügyvéd lábai alatt árnyékban maradt, s nem látá hová lép.

tóság legelső kötelességei közé fogja sorolni azt, hogy iskolánk fejlődését előmozditó agyagipariskolát mielőbb életbe fogja léptetni, mert ez által — a fentebbiek szerint — iskolánkat nemcsak biztositja számunkra, hanem a nemsokára megnyitandó vasuton könnyen s olcsón szállitható készitmények elárusitása által intézetünk egyik jövedelmi forrását is megalapitaná. Mert eme ipar idővel annyira fejlődhetnék, hogy a háztartásban szükséges sokféle edény készitésén kivül, különböző disztárgyakat is producálhatna, sőt — szerény nézetem szerint — a most nagyon is divatos majolika edények gyártását is megkisérthetné; s végül a szomszédos stájerbeli kályhások ily nemü munkálataival is versenyre kelhetne!!

Ily sokféle előnynyel lévén összekötve nevezett iparágnak iskolánkhoz leendő csatolása, erősen hiszem, hogy annak életbe léptetése sokáig késni nem fog; bizom abban, hogy eme intézetünket fejlődésében gátló fő akadály mielőbbi elháritásáról gondoskodni az intézőkörök hazafiui kötelességüknek ismerik.

Hogy eme szakoktatás életbe léptetésén kivül intézetünk még mily módon volna népesebbé tehető, azt — ha az olvasó közönség becses türelmére lehet számitani — más alkalommal tárja föl

K. F.

Felsö-Szemenye, 1889. évi szept. hò 23.

E becses lapocska mult számában közölt sorokat igy fejeztem be: »Törekedjék tehát a magasabb hivatásra teremtett emberiség minden tagja stb.« Most azt kérdezhetné valaki: mi tehát azon hivatás, melyre az emberiség teremtetett? Erre az egyszerü, de legszebb latin közmondás adja meg a feleletet, mely igy hangzik: »Ora et labora« azaz imádkozzál és dolgozzál. Az legyen hát első kötelességünk, hogy legdrágább kincsünket a Mindenhatótól osztályrészünkül jutott »észbeli tehetséget« oda nemesiteni törekedjünk, hogy a maga teljes valóságában ismerjük fel a reánk várakozó kötelességek teljesitésének módját, hogy képesek legyünk a mindenek Urát, mint legfőbb Jóságot megismerni és imádni;

»Nem jött még vissza?« kérdé Tolnay.

»Természetesen hogy nem.«

»Akkor nem tudom,« viszonzá leülve a törzsre kendőjét homlokára szoritá.

»De hol van Dr. Komers?« ismétlé Margit.

»Én nem tudom,« viszonzá, »nem mentem egész odáig vele, mert roszul érzém magamat.«

Mindnyájan meg valának lepetve. Mialatt beszélt Tolnay arcza sápadt volt s egész modorán valami erőltetés látszék. Mr. Howard nem nyomhata el egy csöndes dörmögést látva hogy ez ifju embert így tönkre silányitotta e pár órai erdei séta.

»Jól meg magyarázta neki a jelt?« kérdé Margit

»Jól megmagyaráztam,« viszonzá Tolnay földre szögzett szemekkel.

»S bizonyos ön benne hogy jól megértette?«

»Bizonyos vagyok benne.«

»Akkor mindjárt itt lesz,« mondá mr. Howard türelmetlenül nézve óráját.

»Reménylem,« sohajtá Margit

Tolnay egy perczre reá tekintett s ismét lesüté szemeit.

»Ne menjek el a Doctor urat keresni?« kérdé a vezető.

»No persze,« viszonzá mr. Howard, még az kellene hogy mindnyájan másfelé induljunk, ily esetben legczélszerübb egy helyben várni.

»Kiáltsunk neki,« mondá mr. Howard.

Kiáltottak, először mr. Howard, azután a vezető, végre Kurt. Azután elhallgattak a válaszra figyelve. De válasz nem érkezett.

Végre Tolnay felemelve fejét megszólalt.

»Miért nem megyünk haza?«

»Mert Dr Komerst várjuk,« viszonzák egyhangulag.

(Folytatása következik.)

ha aztán legjobb felfogásunk szerint teljesitjük ez isteni törvényt, lett legyen kedélyhangulatunk nyomott, az felvidul s munkánkat, melyet addig jóllehet immel-ámmal teljesitettük, kettőztetett szorgalommal folytatjuk, mi által mindinkább szorgalmasabb s munkásabbak leszünk, a léha, könnyelmü és henye életre kevesebb és kevesebb időnk maradván, kell hogy jólétnek örvendjünk, kell hogy naprol-napra gyarapodjunk, s elvitázhatlan, hogy az idealizmushoz közelebb jutunk.

Ha már pedig a jólétnek birtokában vagyunk, minden kétséget kizárólag oly helyzetbe jutottunk, hogy oly embertársainkon, kiknek már talán születésük, neveltetésük mostohaságánál fogva nem adattak meg a fenn emlitett tulajdonok, vagy kiket a véginségbe ragadott rosz szenvedélyük — segithetünk és ha ezt a keresztény, mint a legszebb vallás törvényei szerint teljesitjük is, megfeleltünk kötelességünknek, meg emberi hivatásunknak, s mint ilyenek megelégedettek leszünk, »csak ily módon« teljesen boldogok is.

Kaman Lajos.

Kossuth Lajos és a testgyakorlatok.

A télen alapos czikk mutatta ki azon rendkivül nagymérvü hanyatlást, mely az osztrák és a magyar monarchiában az ujonczozás terén tapasztaltatik. Erre azután a képviselőházban is tárgyalták ez ügyet. Mikor a legnagyobb élő magyar e, ránk nézve szomoru kimutatásról értesült, busan jegyezte meg, hogy a testgyakorlatok még vajmi fejletlen állapotban vannak nálunk.

E mulasztás következményei felől teljes tájékoztatást szerzendő, a most élő legkitünőbb sportsmanek egyikéhez fordultam azon kérelemmel, hogy ez iránt fölvilágositson. S z e k r é n y e s s y K á l m á n, aki époly nagyhirü sportszakiró, aminő nagynevü gyakorló sportsman, szives volt fölkérésemre következőket válaszolni.

*

Nyiltlevél Zichy Károly grófhoz.

Tisztelt gróf ur!

Engem megtisztelő becses fölhivásának eleget teendő, szerencsém van következőket kinyilatkoztatni.

Végrevalahára honunkban is nagyobb lendületet vett és vesz az ugynevezett (noha ez távolról sem szabatos kifejezés!) embersport. A fővárosban, daczára hogy itt számos embersport-egylet székel, sokkal kevésbé tapasztalhatjuk ezt, mint a vidéken például: a királyhágóntuli megyékben, Nyiregyházán, Bácsmegyében, Miskolczon, a dunántuli részekben, Torontálban, Gyöngyösön, Egerben sat. Az embersport e nagymérvübb fejlődése magával hozza hogy az idomitásra, mely alapföltéte a sikerült sportversenyeknek, nálunk is fokozott figyelmet forditanak.

A versenyidomitás czélja nem más, mint a versenyző testét annak erejét annyira fejleszteni hogy az illető a versenyben a tőle telő legnagyobb erőkifejtésre legyen képes. Ez okból a versenyidomitás egészen hozzásimul a természetszerü életmódhoz.

Csakhogy a nyugoteuropai polgáriasodás már több nemzedéken át szerfölött korcsositja hiveit a természetellenes életmód által. Fölösleges hangsulyoznunk, hogy, például, az éjjelezés, a romlott levegőju kávéházakban és korcsmákban való hoszszabbtartamu időzés, a dohányzás, a különféle szeszesitalok használata sat. az emberi testszervezetre káros befolyást gyakorolnak. Ez ok miatt szükségessé vált a versenyidomitás egész tartamán folytatott természetszerü életmódot oly szerek alkalmazásával egyesiteni, amely az izomzat erősbödését biztositja. Ezek közé tartozik a tiszta sósborszesz, amelyet bizonyos bedörzsölésekre használunk.

E tekintetben az emberi-test azonos eljárás alá vonandó, például, a lovak testével; az embereknél a tiszta sósborszesz alkalmazása époly bámulatos eredményt mutat föl, aminőt, például a lovaknál a különféle főzetekkel történő bedörzsölés. Minden lóversenyistálló tulajdonosa tudja ezt. Ámde a dolog természetéből folyik, hogy a sósborszesznek tisztának kell lennie; mert a nem tiszta sósborszesz (ilyenek, sajnos! már egészen elözönlötték a piaczot!) által történő bedörzsölések már igen gyakorta okoztak izomgyuladásokat.

Ami a hozzámintézett kérdést illeti: használtam-e, s ha igen, minő sósborszeszt sportversenyeim alkalmával, szerencsém van becses tudomására juttatni, hogy használtam, még pedig a legnagyobb következetességgel B r á z a y K á l m á n sósborszeszét.

Mikor nagy távlovaglásomat (Tarnopolból — északkeleti Gácsországban — Lembergbe (dombos terep) csak egy lovon, 16 órán belül, mintegy 18½ mértföldet) megnyertem, arra egyik előkészületül sósborszesszel történő bedörzsöléseket alkalmaztam. Minden nagyobb hegymászásom sikerét a Brázay-féle sósborszeszszel történő bedörzsölés által is elősegitettem. Mikor 1875-ben Dániából Svédországba és onnan vissza usztam, előzőleg sósborszeszt használtam bedörzsölésül, amely nagy ellentállást szerez a felbőrnek a tengerviz ernyesztő hatásával szemben. A B r á z a y-féle sósborszeszt vajmi előnyösen használják a hosszabbtartamu kardvivásokra történő idomitásnál is, amit rajok nézve különösen hasznos tudniok a — párbajozóknak.

Mikor a Balatont 1880-ban és tavaly, 1887-ben Siófokról Füredig átusztam, egyedül azon ok miatt nem alkalmaztam sósborszeszszel történő előzetes bedörzsölest, mert a Balaton édesvize nem gyakorol oly kiszivó hatást a felbőrre, aminőt a tenger sós vize. Ámde mások édesvizben történő nagy uszások előtt is a legjobb eredménynyel használják a Brázay-féle sósborszeszt bőrbedörzsölésekre; jómagam is észleltem azt másoknál.

Miként már föntebb hangsulyoztam, szerfölött szükséges arra ügyelnünk, hogy tiszta sósborszeszt használjunk; mert a nem-tiszta sósborszesz vajmi gyakorta okoz izomgyuladásokat, felbőr-hámlást sőt izombénulást is. Ez okból nem óvhatni a sósborszeszt használókat eléggé, hogy bevásárlásaiknál kiváltkép ügyeljenek a sósborszesz minőségére. Mostanig a B r á z a y-féle sósborszeszt az összes, általam eddig kisérletül használt e gyógyszerek között nemcsak a leghasznosabbnak, de sőt az egyedül megfelelőnek találtam.

Tisztelt gróf ur! midőn engem megtisztelő fölhivása következtében ezt önnek nagy készséggel tudomására hozom, szerencsém van csekélységemet önnek ajánlani.

Budapest, 1888. május. *Szekrényessy Kálmán.*

Minő nagyhatásu e háziszer sulyos szembajoknál, bizonyitja K o s s u t h L a j o s is, most is használja azt.

Collegno al Baraccone 1877. november 30-án.

„Egy időben látásom már annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomát emlegetett, s operatio szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát, hanem kisérletet tettem az ön sósborszeszével, s a siker minden várakozásomat felülmulta. A korom golyóforma árnyak, melyek oly sürüen jártak fel s alá szemeim előtt, hogy olvasnom teljes lehetetlenség volt, mindjárt pár napi használat után ritkulni kezdtek s folytatott használás mellett tökéletesen elmaradtak, ugy, hogy most egészen tisztán látok; sőt szemeim annyira megerősödtek, hogy jó világitás mellett szükségből még szemüveg nélkül is olvashatok, daczára annak, hogy szemeimet épen nem kimélem; telescopicus és górcsövi vizsgálatokkal bibelődöm, s 75 évem daczára nem tudok azon rosz szokásról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvasgassak éjfélig is rendesen. — Ha érzem, hogy szemeim fáradni kezdenek, jól megmosom a sósborszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpára jól a szemembe jusson, és minden rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetetlen eredmény. *Kossuth Lajos.*

A B r á z a y-féle sósborszesz alkalmazása szerfölött üditőleg hat a felbőrre s az izomzat rugékonyságát emeli. Ámde e csodaszer használata egyéb irányban is vajmi előnyös: például, a beteges — fejkorpa — képződést megakadályozza; az idő előtti hajkihullást meggátolja; netáni fejgörcsnél nagyon enyhitő hatást eredményez; a fogfájásnál pedig jó háziszerül alkalmazható.

Gróf Zichy Károly.

Irodalom.

A 30.000 példányban megjelenő „Budapest“ czimü képes politikai napilap, — mely immár XIII. évfolyamát futja, — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy k é t r o t á c i ó s gépen nyomják, a mi hirlapirodalmunkban valóban páratlanul álló eset. A »Budapest« e szokatlan elterjedését egyrészt határozott *nemzeties független irányának és kitünő tudósitásainak*, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti. A »Budapest«, — nem csinálva kétkulacsos politikát, mint az mai napság már a hirlapirodalomban is szokásos, — *nyiltan és kitartóan Magyarország teljes állami függetlensége és önállósága mellett küzd.* Azt akarja, hogy legyen önálló vámterületünk, nemzeti hadseregünk, saját bankunk, külön külképviseletünk; szóval odatörekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját

maga intézhesse államügyeit. S e törekvésében politikai életünknek olyan kitünőségei támogatják, mint *Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Törs Kálmán, Petrich Ferencz, Lukács Gyula, Orbán Balázs, Tóth Ernő, Enyedi Lukács, Mezei Ernő* stb. kiktől ismételten hozott már a »Budapest« nagyérdekü közleményeket, s a kiknek igéretét birja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemileg továbbra is támogatni fogják. De a »Budapest« nyiltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes magatartása mellett arra is kiváló gondot fordit, hogy olvasói ugy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbizható értesülést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a minő egy lapnak sincs. Csak itt az országban **254** rendes levelezője van a »Budapest«-nek. E mellett állandó tudósitókat tart *Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Pétervárott, Rómában Szófiában, Zágrábban és New-Yorkban. A párisi kiállitásra külön állandó tudósitót és rajzolót küldött a »Budapest.« — Turinban, Kossuth Lajos nagy hazánkfia külön is fogadta ez év nyarán a »Budapest« rajzolóját, kitól több eredeti rajz vár megjelenésre.* — A szórakoztató olvasmányokra szintén nagy sulyt helyez a »Budapest.« — Tárcza-rovata élénk és változatos; a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmultban irodalmunk majd mindegyik jelese felkereste dolgozataival a »Budapest«-et. — Költeményeket hozott: *Ábrányi Emiltól, Bartók Lajostól, Illyes Bálinttól, Inczédi Lászlótól, Kiss Józseftől, Komócsy Józseftől, Kisteleki Edétől, Koroda Páltól, Ney Ferencztől, Luby Sándortól, Pósa Lajostól, Petri Mórtól, Reviczky Gyulától, Várady Antaltól stb.* — Tárczákat irtak: *Ábrai Károly, Bródy Sándor, Degré Alajos, Erdélyi Gyula, Haller József grf, Murai Károly, Porzsolt Kálmán, Sebők Zsigmond, Sziklay János, Tolnai Lajos, Vay Sándor grf,* stb. Regényeire hasonlóképp mindig kiváló gondot fordit a »Budapest;« arra törekedvén, hogy necsak érdekfeszitők, hanem irodalmi szinvonalon állók is legyenek. a mire nézve különben elég kezességet nyujtanak állandó regényirói, u. m. *V. Gaál Karolina, Murai Károly, Martonffy Frigyes, Sziklay János, Mátrai B. Béla, Tolnai Lajos,* stb. Ezek mellett a »Budapest« folyvást *három regényt közöl egyszerre,* sőt midőn közlendőinek anyaga megengedi *négy regényt is közöl.* mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezen kivül, »Uj Budapest« czim alatt vasárnaponként *humorisztikus hetimelléklet* csatoltatik a főlaphoz *egészen ingyen.* E humorisztikus melléklet kifigurázza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz jóizü adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között értékes jutalomkönyveket sorsol ki. — Ha még tudjuk, hogy e lap »Kis Gazda« rovata ugy a mezőgazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordit, s a közgazdaságot, — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megértessék: ugy bátran elmondhatjuk, hogy a »Budapest« — mely tényleg a legolcsóbb lap hazánkban — mind n magyar család állandó látogatója, házi barátja legyen. *Előfizetési ára egy hóra csak 1 frt: negyedévre 3 frt; félévre 6 frt; egy évre 12 frt.*

A »Budapest« előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek:

Aki egész évre előfizet s az előfizetési összeget *(12 frt) egyszerre* küldi be, az a »Budapest« Nagy Képes naptárát *ingyen,* a ki félévre előfizet s az előfizetési összeget *(6 frt) egyszerre* küldi be, az a »Budapest« Kis Képes Naptárát *ingyen* vagy a Nagy Képes Naptárt 40 krért, aki negyedévre fizet elő s az előfizetési összeget *(3 frt) egyszerre* küldi be: az »Kis Képes Mesenaptárt« *ingyen* vagy a Nagy Naptárt 50 krért, vagy a Kis Naptárt 25 kr. kedvezményes ár mellett fogja kapni.

Mutatvány számokkal bárkinek ingyen szolgál a *»Budapest«* kiadóhivatala. IV. ker., Sarkantyus-utcza 3. sz. a.

A „Kis Ujság“ hazánk *legolcsóbb* politikailag független néplapja. — Jelszava: *»Népjólét és független Magyarország!«* Van benne jó vezérczikk, a legfontosabb politikai hirek, érdekes helyi éz vidéki közlemények a legkimeritőbb tudósitásban, 2 érdekfeszitö regény, stb.

Előfizetési arak: 1 hóra 75 kr., egy negyed évre 2 frt 25 kr.; egy fél évre 4 frt 50 kr. — Mutatványszámokat ingyen küld a »Kis Ujság« kiadóhivatala. Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utcza 3. sz.

Hirrovat.

Esküvö. Szirmay Béla a.-lendvai kir. aljárásbiró és Csukics Irma k. a. Csukics Adolf uradalmi számtartó kedves és szeretetre méltó leánya szeptember hó 25-én d. e 8 órakor a plebánia templomban esküdtek egymásnak örök hüséget. Az esketést Kiss Pál esperes-plebános végezte, ki az uj párhoz egy igen szép és megható beszédet is intézett. Tanuk voltak a menyasszony részéről Lenck Ödön, a vőlegény részéről pedig Laubhaimer Oszkar. Esküvő után az uj pár megreggelizett, melynek végeztével nászutra indult Boldogság kisérje frigyöket!

Hymen. Egyházas büki Dervarics István zala-lövői gyógyszertár tulajdonos eljegyezte Pinkafőn Kapler Róza kisasszonyt, Kapler János takarékpénztári igazgató és földbirtokos kedves leányát.

Választás. Mendly Károly zala-egerszegi polgári iskolai tanárt s az ipartanmühely vezetőjét a hódmezővásárhelyi községi iskolaszék az ottani polgári leányiskolához rendes rajztanárra megválasztotta.

Haláleset. Városunkban Horváth Mári helybeli csősz 18 éves leányának halálesete tartja iz gatottságban a kedélyeket. Ugyanis az emlitett fiatal, szép leány f. hó 22-én, vasárnap délután együtt mulatott a nagyvendéglőben Vitéz Jézsef és Horváh János zenészekkel. Vitéz kedvese volt a leánynak, azonban Horváth is szeretett volna a leány kegyeibe jutni, miért is többféleképen ki is mutatta a leány iránti vonzalmát, s bort is fizetett neki. Vitéz mindezeket nem jó szemmel nézte, s összeszólalkozott Horvath Jánossal, miből aztán dulakodás keletkezett, aminek azonban a vendéglős rövid uton véget vetett, rendreutasitván a vitézkedőket. Ekkor a leány körülbelül este 9 órakor, nehogy további verekedésnek oka legyen, elment a nagyvendéglőből a hosszufalusi korcsmába, de azonban ide is követték Vitéz és Horváth zenészek: itt is ujra elkezdték a poharazást s Horváth János ismét elkezdte a leányt kinálgatni, a leány azonban Horváthtal beszélni sem akarván nem fogadta el tőle a bort, mire Horvath a leány nyaka köré öntött dühében egy pohárral. A leány látva, hogy a dolognak nem lesz jó kimenetele, elhatározta, hogy kedvese kiséretében el fog menni haza. De alig hogy kiléptek a korcsmából — Horváth látva mellőztetését — hátulról fejénél fogva megragadta a leányt s hirtelen a földhöz csapta, egyet rugott rája, s azzal nyugodtan tovább állitott gondolván, hogy megboszulta magát a leányon. Mindezt oly gyorsan végezte, hogy Vitéznek ideje sem volt segitségére menni a leánynak s igy megakadályozhatni annak bántalmazását. Vitéz fölemelte kedvesét a földről s nagy nehezen bevitte a korcsmába, hol rövid tizpercz alatt a leány kiadta lelkét. A halálhirt gyorsan megvitték a csendörségnek, mire a csendörök nyomban Horváth Jánost és Vitézt is elfogták, s másnap reggel elszállitották a járásbirósághoz, a biróság helyszini szemlét tartott s a leányt felbonczoltatta. A bonczolás kimutatta, hogy a leány hirtelen halála belső vérzés következtében állott be, mert a rugás következtében megrepedt a lépe, a mely feltünöen nagyobb volt, mint rendes körülmények között szokott lenni. A biróság kihallgatta Horváthot és Vitézt s ez utóbbi — miután kiderült ártatlansága — szabadon bocsáttatott.

Szobatüz. Gróf Szapáry Géza ő nagyméltósága muraszombati varának déli oldalát képező uveghazat, mely telen ritka déli növényekkel berendezve gyönyörü »téli kertet« képez, a most ujonnan készitett menyezet (plafond) kiszáritása czéljából befütötték; fütés következtében azonban a fütőlyuk felett a falhoz illesztett üvegfalnak fakerete, mely az üvegházat egy vendégsalontól választja el, f. hó 19-én délután 1 órakor meggyuladt. A tüzet, amit csakhamar észrevettek, elég gyorsan sikerült eloltani. Borzasztó szerencsétlenség történhetett volna, ha éjjel tör ki az

Veszett ebek garázdálkodása. Dr. Markovits Sándor vasvári járásorvos kutyáján a veszettség ütött ki és Kustos Mari 6 éves ugy Németh Gyula 5 éves gyermekeket marta meg. Lékán Stessal Farkast, Gyöngyösfőn Simon Józsefet, Pinka-Miskén pedig egy tehenet martak meg barangoló veszett ebek.

A királyi táblák deczentralizáczióját, mint a »Jogi Szemle« irja, alig fogják a jövő őszszel megvalósitani. Legkorábban a bünvádi eljárást szabályozó törvény életbeléptetésekor fog csak megtörténhetni; arra pedig, hogy ez már a jövő közelben váljék lehetővé, annál kisebb a valószinüség, mert a bünvádi eljárás javaslata nem lesz ama jogi reformok elseje, melyeket a mostani országgyülés alkotni hivatva lesz.

Fővárosi kalauz. Az őszi idény alkalmával általában gazdaságos a szinehagyott ruhakelmék festetése vagy vegyi tisztittatása. E czélra legjobban ajánlhatjuk Kovald Péter selyemfestő és vegyészeti tisztitó intézetét Budapesten, Röck Szilárd-utcza (ezelőtt Bodzafa-utcza) 18. sz. E czég a legjobb hirnévnek örvend és el van ismerve, hogy női és uri ruhákat, téli felöltőket fejtetlen állapotban festi és tisztit oly szépen, miszerint egészen ujaknak tünnek fel. Függönyök, szőnyegek, szövetek és minden tárgy a legszebben, legjutányosabban vegyileg tisztittatik vagy festetik ezen számos kiállitáson magas kitüntetésben részesült intézetben.

Szépirodalmi-Lapok. Szerkesztóde és kiadóhivatal Terézkörut 10. szám. Felelős szerkesztő: Szekrényesi Kálmán. A szerkesztő mostani távollétéven a lapot szerkeszti Dr. Tardy Elek.

Jelen számunkból térszüke miatt több érdekes kozlemény kimaradt, mit jövő számunkban hozni fogunk.

Nyilttér.*)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Trautman Ignácz muraszombati lakos gépeimnek magyarországbani elárusitására részemről nem volt s jövőben sem lesz felhatalmazva.

Klagenfurt, 1889. évi szept. 29.

Pros Konrád gépkereskedő.

Vasszerkezetü áruház Budapesten. A hatvani utczai vasház, mely a főváros épitkezésének ilyen fajta egyetlen diszét képezi, teljesen elkészült a hatvani utczai 9. számu telken. Az egész nagy földszinti helyiséget pazarul berendezve Neruda Nándor gyógyfükereskedő (droguista) foglalta el, aki ezelőtt az ugyanezen utcza 7. szám alatt birt üzlettel.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Vendéglő eladás.

A zala-szent-gróti nagyvendéglő összes épületei, a regale jognak történendő megváltása következtében. szabadkézből azonnal eladatnak. Bővebb fölvilágositást ad **BERGER JENŐ** ur **Zala-Szt.-Gróton.**

2—3

„Képes Családi Lapok“

Szépirodalmi és ismeretterjesztő **képes** hetilap.

Felhivás a müvelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb müvelt magyar közönség rendes házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülö leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne. — A „Hölgyek Lapja“ czimü mellékletünk, a nők hü tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdászat, a kertészet a konyha, házi orvos, házi állatok és a divat köréből megbecsülhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A „Képes Családi Lapok“ képei, a legelső müvészek ecsetjének köszönik létöket. — A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobbat igyekszik nyujtani, s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyitja, immár 11 éves fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányu lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könyvvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenkint 3—4 legjobb iróinktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a **„Képes Családi Lapok,“ „Hölgyek Lapja“** czimü divatlap s **„Regény“** melléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (**a hó bármely napjától**) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala, Budapest, V. Nagy korona utcza 20. sz.

A „Képes Családi Lapok“ heti lapból mutatvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ezirant — legczélszerübben levelezólapon — hozzá fordulnak.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk

A „Képes Családi Lapok“

szerkesztősége és kiadóhivatala

1—10

Budapest, V. Nagy korona-utcza 20. sz.

BUDAPESTI HIRLAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.
MEGJELENIK MINDENNAP: hétfőn és ünnepnap után való napon is.

Szerkesztők és laptulajdonosok:
Csukássi József és Rákosi Jenő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: IV., Kalap-utcza 16. sz.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁLY SZERINT.
Egyes szám ára: helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

A magyar sajtó fejlődése.

Magyarország 1867-ben lépett a modern államok sorába. A közszellem már a harminczas, negyvenes években ébredezett, lánlelkü és lángszavu férfiak a szunnyadó nemzeti érzést fölébresztették, s kijelölték az ösvényt, melyen haladva hazánk a modern, czivilizált államok sorába léphet. Nagy politikai reformokon ment akkor keresztül az ország, a nemesség testvérévé fogadta a népet, s a terheket egyformán elosztották. Kivivták a magyar nyelv jogait, s lerázták a közéletről egy holt nyelvnek, a magánéletről pedig egy még veszedelmesebb élő nyelvnek a bilincseit. A politikai jogok és szabadságokért való alkotmányos harczra következett a fegyverek csatája, az örökké dicső emlékü szabadságharcz Utána beütött a reakczió, s a nemzet leszoritva minden térről, otthon, csendben, a családi körben meghuzódva gyüjtötte erőit a jobb korra, melynek bekövetkezését szent bizalommal várta.

A magyar sajtó hü tükre e századbeli történetünk különböző korszakainak. A halálnak látszó szunnyadás idejében ő is szunnyadt. Egy-egy elszánt ember föntartott itt-ott valami ujságféle folyóiratot, melynek unalmas hireit és ártatlan czikkecskéit pár száz ember elolvasta, a milliók pedig semmit sem tudtak róla. A hireket élő szóval hordták szét a megyegyülésekről a pozsonyi diétáról, A vakmerő ifjakat, a kik a pozsonyi diétán mondott beszédeket másolás utján terjesztették, börtönbe vetették. Mikor a reformmozgalmak teljes erővel megindultak, akkor keletkeztek aztán lapok, de csak akkor kezdett igazán hirlapot olvasni a magyar közönség, mikor Kossuth megindította az ő lapját, s belefujt a tárogatóba, mely az alvó nemzetet fölrázta. Persze nagy nyüg volt a sajtón akkor a cenzura, s a lapok nem is nyertek nagyobb elterjedést csak a forradalom alatt, mikor ez a bilincs is szét pattant.

De milyen sajtó volt ez a szabad sajtó! Csupa temperamentum, minden sora lüktet a szenvedélytől s a forradalmi láz, vihar ott remeg minden sorában. Támad, véd, izgat, lelkesit, de egyebet nem tesz. Láttunk egy akkori lapot, mely Budavár megvételéről **négy** lelkes czikket közöl egy számban, tudósitást pedig egy betüt se. Ilyen volt a nagy franczia forradalom sajtója is, ilyen minden forradalmi sajtó.

Az abszolutizmus az ő bitófáival, zsandáraival és censoraival egyszerre véget vetett mindennek. A hatvanas években kezdett csak föllángolni a hamu alatt pislogó tüz. Mikor aztán 1867-ben királyt koronáztunk, uj, felelős miniszteriumot kaptunk, s megkezdődött az alkotmányos érában az ország rekonstruálásának nagy munkája: akkor a magyar sajtó is fejlődésének rendes utjára lépett. Egyszerre teremtek a lapok fővárosban és vidéken, s lassan, de biztosan terjedni kezdtek. Budapestnek, mint országos központnak, társadalmi élete is fölélénkült, a nemzet szerető gonddal fordult feléje és semmitse tagadott meg tőle, hogy fölvirágozzék. A főváros emelkedésével, fejlődésével, nagyobbodásával a központi lapok érdekessége, befolyása, hatalma, tekintélye és elterjedtsége is növekedett. A legszélesebb alapra fektetett közoktatás szakadatlanul ujabb és ujabb rétegeket nyert meg a magyar müveltségnek. A müveltséggel terjedt az olvasási kedv és vágy, mely természetesen a lapokhoz vitte a közönséget, annyival is inkább, mert ez a legkönnyebben és legolcsóbban megszerezhető olvasmány.

Igy fejlődött a magyar sajtó oda, ahol ma áll, s igy lehetséges, hogy pl. a

Budapesti Hirlap 28--30000

példányban

forog közkézen az országban. E páratlannak tetsző elterjedést, az olvasóközönség óriási megszaporodásán kivül a **lap olcsósága is teszi.** A legszegényebb ember is adhat mindennap **egy számért négy krajczárt**, hogy a politikai, társadalmi és müvészeti eseményekről tájékozva legyen. A **Budapesti Hirlap mindent felölel, s mialatt mindenről hiven értesit, egyuttal oktatva szórakoztat.**

A **Budapesti Hirlap** nagy elterjedésének azonban, melyre nem egészen tiz év alatt vitte, vannak belső oka is. Ezek közé tartozik első sorban

teljes politikai függetlensége,

mely lehetségessé teszi, hogy a pártszempotokat nem tekintve, minden kérdésben a tiszta igazság szempontjából itéljen, s ugy a pártokat, mint a kormányt szabadon megkritizálja. Tulajdonosai független emberek, akik senkinek a kegyeire, partfogására nincsenek rászorulva, s azokat nem is keresik; semmiféle pártnak uralkodó banknak vagy vállalatnak a kötelékében nincsenek bent, s elfogulatlanul kereshetik a közjót, dolgozhatnak a nemzeti ideálokért.

A **Budapesti Hirlap** függetlenségét nemcsak politikai, hanem **irodalmi és müvészeti kérdésekben is megőrzi.** Támogatja a jelest, irtja a hibát. A **Budapesti Hirlap** közkedveltségének egyik további oka

a hirek gyors s hiteles közlése.

Régen elmultak azok az idők, mikor a bécsi hajó közvetitette a külföld összes hireit Budapesttel és Magyarországgal. Ma az elektromos drót uralkodik a sajtóban. Korunk jellege a gyorsaság. S ez a jelszava a **Budapesti Hirlapnak. Csak táviratokra annyit költ, amennyi harmincz év előtt egy magyar lapnak egész évi budgetje volt.** Tudósitóinak jól szervezett kara az ország minden pontján résen áll, hogy hirekkel ellássa a **Budapesti Hirlapot**, s e nagy magyar test tagjainak vére lüktetését közvetitse a sziv, a főváros felé.

Többet mondunk: **Europában nem történhetik semmi nevezetes, hogy erről már másnap értesitése ne legyen a Budapesti Hirlapban. A külföld világvárosaiban rendes levelezői vannak.**

Ahová szükséges, **oda külön tudósitói** mennek, a szerkesztőségből kiküldve.

Természetesen, a lap erejét a közönség pártfogása adja meg, s a **Budapesti Hirlap** nagymérvü erőkifejtését is csak **a közönség által történt páratlan felkarolása** tette lehetségessé, Immár nincs mit szégyenkeznünk a nagy europai nemzetek sajtója mellett: az **angolt** kivéve, a többi nemzetek sajtóját sok tekintetben fölülmulja a magyar sajtó.

A **Budapesti Hirlap** nagy sikere **nobile officiumként** azt a feladatot rójja a szerkesztőségre, hogy jövőre még fokozettabb szorgalommal dolgozzék, hogy az olvasók, nem, nem olvasók, hanem jó barátok óriási körét megtartsa. A szerkesztőség főtörekvése az, hogy minden megjelenő számmal egy ujabb és erősebb összekötő kapocs támadjon a **Budapesti Hirlap** és a közönség közt. A **Budapesti Hirlap** mindennap bekopogtat a magyar családokhoz, dicsér vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, ahogy az egy tiz éves jóbaráthoz illik.

Tizennégy rendes belmunkatárs van elfoglalva mindennap a **Budapesti Hirlap** különböző rovatainak összeállitásával. Mert a világon a szerkesztőség az egyetlen olyan hivatal, a hol nem lehet restancziát csinálni, hanem mindennek aznap, a kitüzött pillanatban készen kell lennie. A naponként felgyülekező óriási anyag gyors feldolgázásához sok ember kell. S a belső embereken kivül a külmunkatársak diszes csoportja segiti a lapot sokoldalu feladatának sikeres megoldásában. Szakkérdésekben elsőrendü szakemberek nyilvánitják nézetüket a **Budapesti Hirlap** hasábjain. **Nem foglal el merev, doktrimér álláspontot semmifèle kérdésben, hanem szabad tert nyit az övétől különböző véleményeknek is, az eszmék tisztázása czéljából.**

A **Budapesti Hirlap** vezérczikkeinek irányeszméje:

magyar nemzeti politika,
magyar nemzeti állam.

Ennek mindent alárendel, ezt nem rendeli alája semminek.

A bölcs mérsékletnek, vagy a szenvedélynek hangját egyaránt megütheti e vezérczikkek; csillapithatnak vagy izgathatnak: de mindegyik hang a kellő időben, helyen és alkalommal csendül meg, s **mindig a magasabb, nemesebb nemzeti idealok érdekében.**

A rendes czikkirók

Kaas Ivor b., Rákosi Jenő és Balogh Pál.

Országos politikai kitünőségek is gyakran intézik szózatukat e helyről a közönséghez.

A tárcza, mely a vezérczikk alatt huzódik meg, csöndesebb érzelmeknek hódol, ha néha a nemzeteket mozgató nagy kérdések maró szatiráját tartalmazza is. Itt találkoznak, a közönség gyönyörködtetésére mindazok, kiket nem akadémiák protekcziója, pajtás szövetkezetek dicsőitése tett irókká, hanem annak születtek s a közönség tapsai közt izmosodtak meg.

A **Budapesti Hirlap** tárczarovatának két erősségét óhajtjuk fölemliteni:

Herman Ottót és Eötvös Károlyt.

Herman Ottót, a magyar tudóst, a tudományok leghivatottabb népszerüsitőjét, számos oldalról ismeri a **Budapesti Hirlap** közönsége. Akár a norvég fjordok sötét melankoliaját, akár a végtelen magyar puszták költőiségét és derült patriarkális életét ecseteli, egyformán költő ő, a ki el találja a hangulatot, bele viszi az olvasóba, megtalálja a kellő szineket, s szinte látjuk az elénk rajzolt képeket. Eredeti, önnálló, maga lábán járó zseniális tudós, mély, igazi tehetségü iró, kinek tárczáiból sok élvezetet és tanulságot merithetünk.

Eötvös Károly viszont egy kifogyhatatlan mesemondól egyszerü, mint egy görög klasszikus s jóizü, mint egy magyar táblabiró. Páratlan emlékező tehetségébe fel van vésve ezer apró, vidám történet, s a mellett, hogy ő maga ir, egy egész tárczairó nemzedéket el tudna látni témával.

Rendes belső tárczairóink **Tóth Béla, Rákosi Viktor** és **Andronikusz,** mely név egy kitünő, fiatal költőt rejt.

A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak, s hiven visszatükrözik a nagyvárosi életet, ezerféle változataiban.

A **Budapesti Hirlap regénycsarnoka** az idén két magyar, két angol s egy orosz regényt közölt. Legujabban sikerült megszereznie

Ohnet Györgynek „UTOLSÓ SZERELEM“

czimü regényét, mely a **Budapesti Hirlapban szept. 25-én fog kezdődni.** (Október hó elsejével belépő uj előfizetők a regény kezdetét külön lenyomatban ingyen kapják).

OHNET GYÖRGY

most a legnépszerübb franczia regényiró, kinek regényeit **érdekfeszitő, fordulatokban gazdag mese,** élénk, plasztikus előadás, s finom, müvelt, előkelő hang jellemzik. Realisztikusan ir, de nem hive az ugynevezett naturalizmusnak, s távol áll ennek tulzásaitól.

Regényei mint szindarabok is zajos sikert aratnak. Elég ha a **Serge Panine**-t és a **Vasgyáros**-t emlitjük.

Az utolsó szerelem

is gazdag a drámai összeütközésekben, s hemzseg azoktól az élesen kirajzolt párisi alakoktól, melyek e világvárosban domináló szerepet játszanak.

Ohnet e regényét a külföldi lapok közül először a **Budapesti Hirlap** fogja közölni. A franczia eredeti, kötetben csak karácson táján jelenik meg a párisi könyvpiaczon.

Az **országgyülés** megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség. A **Budapesti Hirlap** nagy sulyt fektet arra, hogy a képviselőház üléseinek nagy vitái, mint kisebb epizódjai, hiven elő legyenek adva; az alkotmányos porond nyilvános jelenetei mellett a folyosók titkairól is bőven referál,

Szóval: megerősödvén, nagyra növekedvén a közönség szeretete által és szerettetében, a legnemesebb értelemben szolgálja az összeség érdekeit, kielégiti a közönség tudásvágyát, s tájékoztatja mindenről, amit egy müvelt magyar embernek tudnia kell.

Jól megrostált jeles olvasmányokkal, gondosan megirt, magyaros zamatu közleményekkel szolgál, nem léha pletykázással mergez kedélyt és tesz üressé szivet.

Az előfizetés föltételei:

Egész evre 14 frt, félevre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legczélszerübben postautalványnyal eszközölhetők a következő czim alatt: **A „Budapesti Hirlap“ kiadó-hivatalának, Budapesten, IV. kerület, kalap-utcza 16. szám.**

Nyomatott Alsó-Lendván, Farkas János gyorsajtóján.